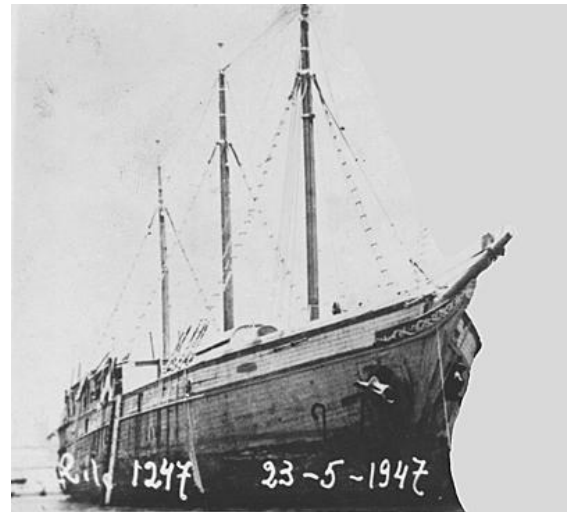

'מורדי הגיטאות'

יצאה ממולה-די-בארי (דר' איטליה) ב- 13 במאי 1947 כשעל סיפונה 1,457 מעפילים. הספינה הפליגה לכיוון האיים היווניים. בשל ים סוער הסתתרה יום וחצי ליד האי קפלוניה. התוכנית הייתה להיפגש עם האונייה "יהודה הלוי" ולקלוט את מעפיליה. המפגש לא צלח והיא המשיכה לכיוון הדלתא של הנילוס. ב- 22 במאי הייתה מול דומיאט ומשם שטה לאורך החוף ארצה. 35 מייל מחוף ת"א זוהתה ע"י הבריטים. בשל סירובה להישמע להוראות הבריטים נגחה ע"י משחתות והכוחות הבריטיים התיזו עליה סילוני מים, הטילו רימוני גז מדמיע והנחיתו עליה חיילים. התנהל קרב פנים אל פנים שארך 3 שעות (!).

ב- 24 במאי נגררה הספינה לחיפה והמעפילים גורשו לקפריסין.

מפרט טכני

שמות קודמים	Agha Orietta
שם צופן	הנרייטה
סוג כלי השייט	ספינה עשויה עץ, שלושה תרנים מטיפוס Schooner
תפוסה	400 טון
הנעה	דיזל
מהירות	מכסימלית - 12 קשר בממוצע. בהפלגה רגילה - 6 קשרים

רכש והכנה

הרוכש	אנשי המוסד לעלייה ב'.
מקום הרכישה	איטליה.
נמל הכנה	לה - ספציה
גילוי בריטי בשלב זה	לא ידוע.
צוות ההכנה	בעלי מלאכה מקומיים ומלווי הספינה.
ארגון הספינה להעפלה	נבנתה קונסטרוקציית ברזל ובה דרגשי לינה ל- 1350 איש. הספינה צוידה ב- 45 טון מים להפלגה.

צוות ומלווים

מפקד הספינה	אליעזר ערמון – פלי"ם
מלווים נוספים	שאול אורן (אהרונב) – פלי"ם וחיים קופרמן.
גדעוני	שלום בורשטיין.
רב חובל	טורקי.
צוות	חמישה מלחים, טבח, שני מכונאים, כולם זרים.

העלאת מעפילים

מולה-די-בארי בדרום איטליה.	נמל / אזור ההעלאה
ההעלאה נעשתה בחשאי בלילה, ללא התערבות השלטונות.	יחס השלטונות
1457	מספר מעפילים
פולין, צ'כוסלובקיה, רומניה, הונגריה, גרמניה- ניצולי מחנות וחברי תנועות נוער. מהם 518 נשים, 37 ילדים, השאר בגילאים 24-45.	מוצא ושיוך תנועתי
בנקודות ריכוז באיטליה ובסמוך לאזור ההעמסה.	מחנות המעפילים
מפולין לצ'כיה, אוסטריה ואיטליה. במשאיות של הצבא הבריטי מכוסות ברזנטים שהובאו על-ידי חיילים יהודים מיחידת תובלה בריטית.	דרך הגעה לאזור ההעלאה
הספינה עגנה בסמוך למזח. במשך שלוש שעות בלילה הועלו האנשים באמצעות שמונה סירות גומי בצורה מסודרת. כל סירה השיטה כ- 30 איש.	ההעלאה
הספינה חולקה לאזורים: אזור לינה על דרגשים במחסן, אזור המזון. הייתה קבוצת סדרנים וקבוצת עובדי מחסן, מטבח וסניטציה. מדריכי התנועות קיימו את הקשר עם הפיקוד.	ארגון הספינה

ההפלגה

13 במאי 1947.	תאריך ההפלגה
ללא בעיות יצאה הספינה בחשאי לכיוון האי קפלוניה, קמיליה, ומשם לכיוון החוף המצרי, דומיאט (Damietta), חוף אל עריש, עזה, חיפה.	נתיב ההפלגה
ב- 15 במאי התחוללה סערה קשה, הספינה מצאה מסתור מאחורי האי קפלוניה למשך 34 שעות. ב- 18 במאי לפנות בוקר, במרחק 20 מיל לפני קמיליה, נפגשה הספינה עם כלי שיט קטן שאליו הועברו המלחים הזרים, פרט לרב החובל, וכן עודף המזון שנשאר. ב- 22 במאי לפנות בוקר הגיעה לדמיאט. במרחק שבעה מיל מהחוף שונה הנתיב לשיט לאורך החוף המצרי. ב- 18 במאי היתה אמורה הספינה לפגוש את 'יהודה הלוי' ולקבל ממנה 450 איש. למחרת התבטלה התוכנית, משום ש'יהודה הלוי' עגנה בפלרמו בגלל מחסור בפחם ומחלת ילד. שלטונות המקום דיווחו על הימצאה לשלטונות הבריטים, ומאז היתה במעקב.	אירועים בדרך

עימות עם הבריטים

גילוי וליווי בריטי	ב- 23 במאי מול רפיח הופיע מטוס בריטי. ב- 11:00 באותו בוקר הופיעה משחתת. הנתביב שונה לכיוון חוף תל אביב. ב- 13:00 הופיעה משחתת שנייה שדרשה מהם להפליג לחיפה, אך נענתה בסירוב.
הכנות לעימות והוראות	מרגע שבו מתגלים יש לקיים קשר מתמיד עם הארץ. יש להתנגד להשתלטות רק מחוץ למים הטריטוריאליים. עוד טרם ההפלגה קיבלו המעפילים הדרכה במקלות ובקרב פנים אל פנים. בספינה התארגנו בשלוש טבעות הגנה, ולכל טבעת נקבע מלווה ארץ ישראלי ששימש מפקד, והיו לו סגן וקבוצה מובחרת של 15 איש.
העימות ותוצאותיו	ב- 14:45 נגחו שתי משחתות את הספינה משני צידיה, התיזו מים וירו פצצות גז. הבריטים עלו על הסיפון, המלווים השביתו את המנוע. הבריטים התקשו בהשתלטות, והפעילו גז מדמיע. המעפילים השליכו עליהם קופסאות, בקבוקים ושיירי מזון. ההשתלטות ערכה כשלוש שעות, והשתתפה בה הסיירת Mauritius - 'מאוריציוס'. במשך כל זמן העימות התקיימה תקשורת עד להשתלטות, ואז הושמדו המכשירים. ב- 24 במאי נגררה הספינה לנמל חיפה, והמעפילים הועברו בנמל חיפה לספינת הגירוש 'ראנימיד פארק'.

חילוץ מלווים

הוראות והכנות לחילוץ	על המלווים להסתתר בסליק, להצטייד במסכות גז ובמזון ליומיים. לאחר הורדת המעפילים, או יום למחרת, יעלו פועלי ניקיון יהודים לשם ניקוי הספינה ויחלצו אותם. עליהם להיות לבושים בבגדי עבודה כפועלים.
החילוץ	מפקד הספינה, אליעזר ערמון (המכונה דני), המשיך עם המעפילים לקפריסין, האחרים ירדו לסליק וחולצו.

תוצאות

לאן הגיעו המעפילים	לקפריסין.